No. 1116 — Zaterdag 13 Mei 1905. — 22ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 12 Mei.

OPENINGSREDE

VAN DEN

H. E. G. Heer Gouverneur,

Jhr. J. O. de Jong Van Beek en Donk.

Mijne Heeren,

Terwijl ik de eer heb mij weder in Uw midden te bevinden ten einde ter voldoening aan art. 77 van het Reglement op het Beleid der Regeering in de kolonie Curaçao, Uwe vergadering voor het zittingjaar 1905–1906 te openen, zij het mij vergund met een enkel woord een kort oogenblik te wijden aan het zooëven, onder dankbetuiging voor hetgeen door U in dat tijdperk werd verricht, afgesloten zittingjaar, waarin uw medelid C. Statius Muller door het aanvaarden der functiën van lid van den Raad van Bestuur aan Uw college ontviel, terwijl in diens plaats den heer C. G. de Haseth Cz. de eer te beurt viel door H. M. de Koningin te worden benoemd; mij veroorlovende aan den nieuwbenoemde de mijne gelukwenschen met deze koninklijke onderscheiding aan te bieden, vraag ik verlof daarbij die te voegen aan Uwe opnieuw tot de belangrijke posten van Voorzitter en Onder-Voorzitter door Hare Majesteit benoemde leden, zoomede aan Uwe leden, die door een herbenoeming andermaal het voorheen in hen gestelde vertrouwen zagen hernieuwd.

Reeds als zoo menig jaar te voren bracht ook dit jaar zijne teleurstelling wat den regenval betreft; doch dank zij Uwe medewerking en den steun door het Moederland verleend kon, naast 't geen het particulier initiatief ten deze doet en kan doen, onafgebroken gearbeid worden aan werken die ons in de toekomst meer nut kunnen doen verwachten van het hemelwater, dat er dan toch in elk geval nu en dan op onze eilanden nedervalt, en dank zij o. a. de Curaçaosche Maatschappij tot bevordering van Landbouw, Veeteelt, Zoutwinning en Visscherij werd op menige plaats een maissoort geplant, die, waar onze inlandsche Sorghum geheel te loor ging, door haar snelleren groei en ontwikkeling niettegenstaande de geheerscht-hebbende droogte hier en daar geoogst is geworden.

Waar het eenerzijds te betreuren is dat, tengevolge van omstandigheden geheel buiten onzen wil en het bereik van ons streven, geen mededeeling kan gedaan worden, die opbloei van den handel over het afgeloopen jaar in zich sluit, anderzijds kan worden gemeld, dat de herleving van de Kamer van Koophandel en Nijverheid op Curaçao, een waarborg te meer oplevert, dat de belangen van deze bron van welvaart zullen worden behartigd waar dit slechts mogelijk zij, terwijl het tevens een voorrecht mag worden genoemd, dat wat de scheepvaart betreft, eer een vermeerdering dan een vermindering kan worden geconstateerd, evenals dit het geval was op het gebied van den scheepsbouw.

Mag onder de leiding van het Bestuur der zooeven reeds genoemde Maatschappij verleden jaar eene eerste algemeene koloniale tentoonstelling als volkomen geslaagd zijn te vermelden, de daaruit voortgevloeide permanente tentoonstelling zal niet nalaten bij nadere completeering een nuttige vraagbaak te worden zoowel voor onze medeburgers als voor den ons bezoekenden vreemdeling.

De resultaten van den zout- en ook van den aloë- en dividivi-oogst kunnen tamelijk bevredigend genoemd worden; aanmoedigend de aanvankelijke katoenoogsten op St. Martin en Eustatius, terwijl reeds thans het vooruitzicht bestaat dàt de onderzoekingen op het gebied der visscherij zullen kunnen leiden tot verbetering van dit bedrijf.

De organisatie van de landbouwinspectie in West-Indië kan voor onze kolonie, helaas, nog geen vruchten dragen, zoolang de daarin voor ons allereerst noodige schakel, in den vorm van een landbouwkundige, gemist wordt; het ontbreekt echter niet aan pogingen om daarin zoo spoedig mogelijk op afdoende wijze te voorzien.

Van de vele met Uwe medewerking tot stand gekomen verordeningen zij hier slechts aangestipt de gewenschte reorganisatie der rechterlijke macht, die tevens kostenvermindering meebracht, zoo ook de thans voor het publiek opengestelde instelling der Postspaarbank, die reeds nu belooft aan haar doel te zullen beantwoorden.

Al mocht er in de samenstelling van het onderwijzend personeel in de kolonie ook weinig verandering komen, pogingen tot verbetering mogen niet onvermeld blijven, over de toewijding kan niet dan met lof getuigd worden, terwijl vooruitgang mag vermeld worden van het gebruik der Moedertaal bij het onderwijs op vele scholen.

Met waardeering kan geconstateerd worden de oprichting der Groep Nederlandsche Antillen van het Algemeen Nederlandsch Verbond en de oprichting op drie onzer eilanden van een met behulp dezer Vereeniging tot stand gekomen volksbibliotheek.

Over het algemeen mag op een gunstigen gezondheidstoestand worden gewezen, terwijl orde en inwendige rust als steeds niet te wenschen overlieten. Meermalen echter was het noodig op te komen voor de bedreigde belangen van onze kustscheepvaart.

Thans staan wij op het punt om te zien tot stand komen onder aannemelijke voorwaarden een door velen lang gewenschten en meer overeenkomstig de eischen van onzen tijd ingerichten verbindingsdienst tusschen alle eilanden der kolonie, die verwacht mag worden niet te zullen nalaten het onderling verkeer te verlevendigen en zonder twijfel tot bevordering der welvaart zal blijken te strekken.

Onder deze omstandigheden, kom ik o. a. onder verwijzing naar het zoo juist gesloten zittingjaar, op nieuw gesterkt in de vaste overtuiging van de onverzwakte toewijding van Uwen Raad, andermaal een beroep doen op Uwe medewerking voor de aanstaande zitting, waarin ik hoop dat o. m. de belangrijke voorstellen, die, ofschoon in het voorgaande jaar in uitzicht gesteld, onafhankelijk van den wil van het Bestuur nog in voorbereiding zijn, Uwen Raad zullen kunnen bereiken.

Moge onder Gods rijksten zegen Uwe Vergadering, bezield met toewijding voor Uwe zoo schoone doch vaak moeielijke roeping en gesteund door een vast vertrouwen in het Moederland, wederom in dit jaar kunnen bijdragen tot herleving en bevordering van den bloei en de welvaart van het volk en het land, wier belangen ons zijn toevertrouwd.

Met deze bede, Mijne Heeren, heb ik de eer de vergadering van den Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1905–1906 te openen.

LEVE DE KONINGIN!

Naschrift.

Niemand mag aan eene „troonrede" den eisch stellen, dat zij een model van stijl zal zijn: dat is in Holland niet het geval: ook hier is zij het niet. Veel meer heeft de schrijver van zulke rede de rol te vervullen van schilder, die met licht en schaduw weet te werken en de schaduwen zóó weet aan te bren-

---

Feuilleton.

DE MOEDER.

Aguze Szagun stond aan 't venster en staarde in het sombere licht van den triestigen Septemberdag. Vijf dagen reeds duurde het stormweer en naar 't scheen was 't nog lang niet uitgewoed. En staande voor het venster der arme visschershut, dacht ze er aan, dat vóór dit noodweer twaalf visschersschuiten op een helderen, frisschen ochtend zee hadden gekozen. En niet één van die booten was ongedeerd de haven weer binnengevallen.

Endrik Szagun's schuit was het eerste op het strand geworpen. Toen hij daar voor Aguze's oogen met op elkaar geklemde lippen en gebalde vuisten levenloos op het strand lag uitgestrekt, voelde ze dat in haar leven een leegte ontstaan was, die door niets kon worden aangevuld. Zij voelde dit, maar schreide niet als de andere vrouwen, stil knielde ze naast den doode neer en terwijl ze zijn bleek gelaat tegen haar hart drukte, scheen de korte blik, dien ze op de moordende zee wierp, te vragen: „Waarom hebt ge mij dat aangedaan?"

En ook later op het kerkhof stortte ze geen tranen. Als verdwaasd van smart stond ze naast de groeve, waarin de eenvoudige kist spoedig onder het witte zand verdween. Van zes kinderen omringd en het zevende op den arm, sloeg ze eerst den weg naar huis in, toen de avond begon te vallen en de kinderen met smartelijk geschrei om eten vroegen. En 's nachts zat ze wakend in haar bed, luisterend naar de woede der winden, het rollen der golven, en dacht aan den tijd, dat ze aan Endrik's zijde gelukkig geleefd had, tien lange gelukkige jaren.

Des daags verrichtte ze moedeloos haar werk, dat thans voor haar alleen overbleef. De kinderen mochten niets te kort komen, ieder was toch een liefdegave, een nalatenschap van hem, dien ze lief had gehad en die nu voor altijd van haar was heengegaan. Nu en dan nam ze een dier kleinen op haar schoot, streelde liefkoozend zijn blonde kopje en drukte haar dorre lippen op het frissche gezichtje. Zoo ging de tijd voorbij, de eindelooze lange nachten, de treurige, langzaam voortsleepende dagen.

Aguze's blik dwaalde van de witgekuifde golven, die ze van uit het venster der visschershut zwaar op het strand zag aanrollen, naar de woest langs de lucht jagende wolken, die heel ver achter de zee schenen op te duiken.

„Nu, krijg ik dan nooit antwoord?" vroeg een stem achter haar.

Verschrikt keek ze op. Haar gedachten waren bij Endrik geweest, terwijl ze naar buiten keek, waar het weer hetzelfde weer was als toen, en daardoor had ze heelemaal vergeten, dat de rijke Lukies en zijn vrouw voor een kwartier bij haar gekomen waren en haar een vraag gedaan hadden. Een vraag? Wat willen ze ook weer van haar? Zij sloeg de hand aan het voorhoofd en dacht na. Och ja, nu viel het haar in! De boer had haar aangeboden een der kinderen tot zich te nemen en het als zijn eigen kind op te voeden, daar hij zelf geen kinderen had. En nu kwamen ze vragen, welke der kleinen ze missen won. Ja, welke? Als ze dat wist!

„Moet je daar dan zoo lang over denken?" vroeg de boer en streek zelfvoldaan over zijn welgedanen buik. „Men noemt me niet voor niets den rijken Lukies."

„Neen, zeker niet," voegde zijn vrouw er aan toe, die om de arme visschersweduwe haar rijkdom te toonen, haar mooiste kleeren had aangetrokken.

Aguze keek besluiteloos van den boer naar zijn vrouw. „Gij zijt een slechte moeder, dat ge geen uwer kinderen het geluk gunt, om uit de armoe te raken," zei deze, toen Aguze ten laatste, trots alle aanbiedingen, verklaarde, alle zeven haar kinderen bij zich te willen houden.

Een slechte moeder! Aguze stoof op. Hoe kon deze vrouw, die nooit moeder geweest was, haar een zoo zware, ongegronde klacht in het gezicht slingeren! En ze begon zich met ijver te verdedigen. Gejaagd, onsamenhangend kwamen de woorden o-

gen, dat het licht des te beter uitkomt. In dit opzicht is de openingsrede van den Gouverneur een model. Geen enkel lichtpuntje is over het hoofd gezien; zelfs moesten sommige dwaallichtjes dienst doen, om den glans van het geheel te verhoogen en in Holland den indruk te weeg te brengen: „Er mag in Curaçao veel zijn, dat niet in den haak is, er is toch ook veel, zeer veel, dat hoop geeft; de toekomst is nog zoo donker niet, als wij wel dachten."

Intusschen hebben wij er de openingsrede van verleden jaar eens op nageslagen en wij bevonden, dat veel (niet alles) wat verleden jaar *hoop* was, zulks ook nu nog is. Neem b. v. wat verleden jaar gezegd werd aangaande onze betrekkingen met Venezuela:

> „In het kort den toestand onzer Kolonie overziende," zoo sprak de Gouverneur verleden jaar, „moet allereerst de slag, „die onzen reeds zoo kwijnenden „handel werd toegebracht door „sluiting van Coro, worden aangeteekend. Te verwachten is „echter, dat deze maatregel van „tijdelijken aard zal blijken te „zijn............ Moge eveneens een „stabiel bestuur van de ons nabij gelegen volkeren in de toe„komst er het zijne toe bijdragen, onze handelstoestanden ten „goede te komen." (Let s. v. pl. niet op den stijl.)

In hoeverre nu zijn onze relatiën met Venezuela verbeterd? Zijn wij in dit opzicht voor- of achteruit gegaan? Het antwoord kan niet twijfelachtig wezen. Bereikten ons nog kort geleden geene ernstige berichten, niet uit de *Amerikaansche*, maar uit de *Hollandsche* pers, dat Nederland weldra krachtig zou moeten optreden tegen Venezuela? Wat verleden jaar dus *gehoopt* werd, is niet verwezenlijkt, en te vreezen is het, dat menige *hoop* van dit jaar eenzelfde lot beschoren zal zijn. Doch laten wij niet pessimistisch zijn en liever dankbaar erkennen, wat in het afgeloopen jaar werd tot stand gebracht.

Dankbaar, ofschoon niet geheel voldaan, zijn wij voor de waardeerende bewoordingen, die de Gouverneur gebruikte met betrekking tot het Onderwijs. Een niet gering gedeelte van den lof, aan het onderwijs gegeven, komt toe aan het bijzonder onderwijs. En juist omdat de Gouverneur in zijne openingsrede zoo spaarzaam is met lof, waardeeren wij zijne woorden te meer.

Wat de Gouverneur zegt aangaande den landbouw is verre van bemoedigend. Zouden de schellen nog niet van de oogen vallen, en zal men nog niet gaan inzien, dat landbouw voor de Kolonie weinig vooruitzichten geeft? Menigeen had verwacht, dat de Gouverneur, met het oog op hetgeen kortelings geleden voorviel, zich krachtiger zou hebben uitgesproken. ZEx. bepaalde er zich toe, wederom lucht te geven aan zijne *hoop*. Maar als die hoop, reeds meermalen, als eene zeepbel uit elkaar is gespat? Dan durft men aan een volgende zeepbel geen betere toekomst meer voorspellen. Wij hopen, van harte, dat we ons zelven heelemaal vergissen. Alleen de tijd zal kunnen zeggen, wie gelijk heeft.

Verbetering van de Visscherij in onze Kolonie.

III.

Schildpadden.

Een derde reden, die van zeer veel invloed is geweest op den achteruitgang der schildpadvangst in onze Kolonie, moet gezocht worden in de belemmering van den kant van Venezuela.

Oostwaarts van Bonaire liggen op betrekkelijk geringen afstand twee eilandengroepen of Aves- en de Roques-eilanden en nog verderop het eiland Orchila. Bewoond in den eigenlijken zin kan men die eilanden niet noemen, ofschoon zij bijna het geheele jaar dóór de geliefde verblijfplaats zijn vooral der Bonairiaansche visschers.

Ook kalk en houtskool wordt er gebrand.

Lang heeft men gemeend en beweerd, dat die eilanden een deel uitmaakten van onze Kolonie. Vergis ik mij niet, dan staat het *officieel* tegenwoordig vast, dat zij rechtens tot Venezuela behooren. Zooveel is zeker, dat sinds een 20 of 25 jaar deze naburige republiek zich op geheel ombaatzuchtige(?!) wijze het lot dier woeste eilanden heeft aangetrokken. Zij staan nu onder het streng beheer van een gouverneur, met den doorluchtigen titel van: *Gobernador del territorio Colon*, wien Gran-Roques als residentie is aangewezen en die behalve eenige ondergeschikte beambten ook een golet als *guarda-costa* te zijner beschikking heeft. Tevens is dat gewichtig persoonaadje met 't hoogste oppertoezicht van den vuurtoren belast. De komst van dien magistraat vormt een keerpunt in de eentonige geschiedenis dier eilanden. *Vóór dien tijd* was daar komen en gaan, verblijf en bedrijf, visscherij, houtkappen, kalk- en houtskoolbranden vrij en onbelemmerd. Nu wordt men er eenvoudig niet toegelaten, tenzij men een permit of *licencia* kan vertoonen.

Dit permit is evenwel niet op Gran-Roques verkrijgbaar, maar gemakshalve alleen op La Guaira te bekomen. Men betaalt er ± 6 gld. voor, doch het is slechts voor één maand geldig. Na het verstrijken van dien termijn, moet het vernieuwd of herzien worden (*fresca licencia*), en wanneer men dan het geluk heeft, niet in handen te vallen van een willekeurigen beambte, kan men dit zonder onkosten klaar spelen.

Ook al heeft men voor zijn eerste permit zijn 6 gld. neergeteld, dan moet men toch nog een paar veertjes laten. Een visscher heeft voor zijn bedrijf ook zout noodig. Dit is nu wel op de Roques en volop met geringe moeite te verkrijgen, doch dit is verboden. Nu gebeurt het wel, dat zoo'n gobernador voor geld en goede woorden wat minder scherp toeziet, want in Venezuela verstaat iedere ambtenaar 't kunstje, zijn traktement wat aan te dikken, maar wettelijk is het toch verboden. Venezuela heeft zich het zoutmonopolie verzekerd van het geheele land, door alle zoutpannen, op twee na, onbruikbaar te maken of gesloten te verklaren. Alleen op Araya in de buurt van Cumaná en op Coche, ten zuiden van het eiland Margarita mag zout gegaard worden. De visschers van de Roques moeten derhalve tegelijk met hun permit hun voorraad zout in La Guayra opdoen, dat slechts tegen een buitensporingen prijs verstrekt wordt.

Al die moeielijkheden, formaliteiten en onkosten hebben natuurlijkerwijze onze visschers deels ontmoedigd, deels hun bedrijf onmogelijk gemaakt. Diezelfde maatregelen hebben ook onze visschers van Saba van daar verdreven.

In vroeger jaren plachten de Sabaneezen op de Roques binnen veilige reê de gevreesde orkaanmaanden door te brengen. In dien gedwongen rusttijd maakten zij nog een aardige winst door zich met visch- en schildpadvangst onledig te houden. Nu is hun dit vrijwel onmogelijk gemaakt, en zij komen dus sinds tal van jaren niet meer.

De groote onkosten, waartoe de visschers bij de uitoefening van hun bedrijf gedwongen worden, de telkens verplichte route naar La Guayra, de geringe prijs, die de visschers *in onze kolonie* voor hun koopwaar kunnen bedingen, zijn oorzaak dat het vroegere veelvuldig verkeer tusschen Bonaire en die eilanden gestaakt werd, en zij nu hun visch, schildpad, kalk en houtskool alleen nog naar La Guayra vervoeren. Gewoonlijk in December en Januari komen zij op Bonaire de feestdagen in den kring hunner familie doorbrengen.

Voor onze eilanden, vooral voor Bonaire, waar zoo bitter weinig te verdienen valt, is het dus van het grootste gewicht, dat de visscherij op die eilanden zoo niet vrij en onbelemmerd, althans op voordeeliger condities, kan worden uitgeoefend.

Zou de diplomatie niet met een goed woordje de belangen onzer arme visschers kunnen bepleiten? Ik vrees, dat het weinig succès zal hebben. Bij den tegenwoordigen, hoogst gespannen toestand, en zoolang in Venezuela enkel dictatoriale willekeur den boventoon voert, zal met dat land een handelstractaat, waarop men vertrouwen kan, geheel en al tot de onmogelijkheden behooren.

* * *

Visch en schildpad, zoowel de *Chelonia imbricata* als de *Ch. mydas* worden rondom deze eilandengroepen in groote menigte gevonden. Vooral door het lage, glooiende strand, de geringe zeediepte, de talrijke bochten en inhammen en het vele zeewier aan den oever leent zich deze streek bij uitstek voor de teelt van schildpadden.

De meest gebruikelijke wijze van vangen geschiedt door netten. Op plaatsen van ten hoogste 5 vadem diepte worden netten van ongeveer 10 M. lengte gebezigd. Op ondiepe plaatsen, waar niet meer dan één

---

ver haar bleeke lippen. Ze zei, dat ze werken kon en wilde voor zichzelf en haar zeven kinderen en dat ze zeker genoeg verdienen zou, om ieder het zijne te geven.

„En als je het er eens bij aflegt en ziek wordt?" voegde de boerin haar bijna hoonend toe.

Aguze zweeg verschrokken. Haar opgeheven arm zonk slap langs haar lichaam en haar gelaat verbleekte.

„Dan lijdt ge zelf honger en je zeven kinderen met jou," vervolgde de vrouw ombarmhartig en haar stem klonk onverbiddelijk koud en streng. „Kan je er toe overgaan ons een van je kinderen af te staan, dan doe je er ook den anderen een weldaad mee, want Lukies zal dat niet onbeloond laten, dat verzeker ik je."

„O neen", zei de boer, „zooals ik je al gezegd hebt, komt het er bij mij op geen duizend gulden aan."

Aguze stond als verslagen. „Wat zal er van de kinderen worden, als ik mijn handen eens niet roeren kan?" ging het daar door het hoofd.

Iets anders kon ze niet meer denken. Als willoos liet ze zich door de boerin in de aangrenzende kamer duwen, waar de kinderen dicht op elkaar gehurkt, als vogeltjes, die nog niet vliegen kunnen, in een hoek waren bij elkaar gekropen en met half nieuwsgierige, half angstige blikken vragend de binnentredende aanzagen.

Het onverwachte bezoek der deftige, vreemde gasten had de kleinen in verwarring gebracht. Wellicht vermoedden ze, dat hun van de zijde van den kleinen dikken man en de lange, magere vrouw met de mooie kleeren onheil te wachten stond. Met onzekere schreden naderde Aguze het levendige troepje in den hoek, terwijl ze haar oogen niet van de zeven blonde kopjes af kon trekken. Ze overlegde bij zichzelf, wien van de zeven ze de lange vrouw zou toevertrouwen, die in de andere kamer ongeduldig haar komst afwachtte. Toen ze, na minuten van bovenmenschelijken strijd tot geen besluit kon komen, nam ze den jongste bij de hand en beval de anderen haar te volgen. En omringd van het zevental kwam ze weer bij de gasten.

„Kiest er zelf een uit," was alles, wat ze zei. Als levenloos, als een steenen beeld stond ze er bij, terwijl de boerin zich tot het jongste meisje wendde, dat zich schreiend in de rokken van haar moeder verschool.

Daar klonk het haar als een donderslag in het oor: „Dezen hier zullen we nemen."

Haar oogen richtten zich op het krullekopje, wiens handje warm en vertrouwvol in haar rechterhand lag.

„Waarom juist deze?" kwam 't met moeite over Aguze's lippen.

„Wilt ge ons dan een van de anderen liever geven," zei spottend-lachend de vrouw.

Ze was ontwapend. Zwijgend wendde ze het hoofd af en liet de hand van het kind los.

Als uit de verte drong nog geruimen tijd de klank van vreemde, harde stemmen in haar oor, toen werd het plotseling stil om haar heen, akelig stil. Met een luiden schreeuw ontwaakte ze uit haar verdooving. Zij vloog naar de kinderen, die de een dicht op den ander gedrongen aan het venster stonden en naar buiten staarden en begon te tellen, eenmaal, tweemaal, driemaal en toen ze eindelijk begreep, dat ze zich niet verteld had, dat er aan de zeven kopjes werkelijk een onbrak, zonk ze bewusteloos neer.

Het geschrei en geklag der kleinen wekte haar uit haar bezwijming. Ze richtte zich moeizaam op en liep naar de deur, staarde ze de duisternis in, in de richting waarheen men haar kind had weggevoerd.

Toen de kinderen in bed gelegd waren, zette de weduwe zich aan den haard neer en staarde in den langzaam wegstervenden gloed. Met klagend geluid loeide de wind om den schoorsteen. Langen tijd vermocht ze niets te denken, eindelijk herinnerde ze zich weer haar Endrik. „De zee heeft hem mij ontnomen. Hij is weg, verloren voor altijd. En ook Jons, mijn kleine Jons, zal ik niet meer terugzien."

Plotseling stond ze op, doodsbleek en over haar geheele lichaam bevend. Een spookachtige lach gleed over haar gelaat en haar oogen begonnen te schitteren.

„Waarom zou ik hem niet weerzien," fluisterde ze opgewonden voor zich heen. „Hij ligt toch niet, als zijn vader, stijf en koud onder den grond, hij is hier maar een uur ver vandaan; gezond en frisch slaapt hij in een mooi bedje. En dan zou ik hem nooit weerzien. Wie zegt dat?"

Dreigend keek ze de kamer rond en wierp het hoofd achterover. Haar neusvleugels trilden, haar borst zwoegde hoorbaar.

Met twee, drie woeste sprongen was ze deur uit en vloog naar buiten, de duisternis in. De storm joeg haar in het gelaat, ze lette er niet op; voort ging het, altijd voort en bij tusschenpoozen kwam het hijgend over haar lippen; „mijn kind! mijn Jons!"

Toen Aguze het huis van den rijken Lukies bereikt had, was de dag nog verre. Gedruischloos, als een roofdier, sloop ze om de woning.

„Jons, mijn kind, zijn laatste kind, je leeft, en ik zou je niet weerzien." Weer brak ze los in een rauwen schaterlach. Een knecht opende de deur, snel gleed ze langs hem heen naar binnen en haar gejaagdheid kwam eerst tot bedaren, nu ze naast het bedje van haar kindje stond.

Wat moet dat beteekenen?" bromde Lukies en stak zijn hoofd in de kamer. „Ben je gek geworden, mensch? Wat heb je hier te zoeken?"

Aguze lachte nog steeds.

„Dezen hier," zei ze en wees op het kindje, toen wierp ze zich op het kind en bedekte zijn lokken en zijn gezichtje met heete kussen.

„Moeke," stamelde de kleine en lachte haar nog half slapend toe.

Aguze greep het kind beet, wikkelde het snel in zijn dekentjes en snelde als een dievegge de kamer uit.

Toen de kinderen 's morgens ontwaakten, waren ze niet weinig verheugd, dat hun broertje weer bij hen was.

„Moeder, moeder, weet u 't al, kijk toch eens, broertje is er weer!" riepen ze vroolijk uit.

Aguze knikte hen door haar tranen heen lachend toe, toen vouwde ze de handen.

„Endrik, Endrik, kan je het mij vergeven?" fluisterde ze en keek door het venster naar de wijde zee.

vadem water staat, werkt men met netten van 30 tot 40 M. lengte. Deze worden op eenigen afstand van de plaatsen, waar de dieren hun voedsel komen zoeken, uitgespannen. Soms bindt men, om hen te verschalken, een houten blok in den vorm van een schildpad, in de netten vast.

Een andere wijze van vangen wordt op zeer ondiepe plaatsen in praktijk gebracht.

Tusschen en in de nabijheid dier eilanden zijn uitgestrekte riffen en banken.

De schildpadden, die zich daar ophouden, worden door kloppen en stampen in de canoa opgeschrikt en vervolgens opgejaagd. Drie of vier sterke roeiers zetten in de boot het dier rusteloos achterna, zoodat het geen oogenblik den tijd heeft aan de oppervlakte te komen, om adem te scheppen. Is 't dier ten slotte doodelijk vermoeid, dan draait het meestal eenige malen rond of duikt, maar wordt dan door een der roeiers, die fluks over boord is gesprongen, opgepikt en in de canoa getild.

Meestal doodt men de karètschildpad terstond, het vleesch er van is daar ter plaatse het gewone voedsel der visschers, het vet wordt tot olie of traan gekookt. De eigenlijke *eetbare schildpad* (*Ch. mydas*) bewaart men in vijvers, gevormd door natuurlijke inhammen, die door steenhoopen en palen worden afgesloten. Geregeld voorziet men de dieren van zeewier, tot zoolang een boot hen nog levend naar La Guaira overbrengt. Vooral voor de hotels van Caracas is de schildpad een gezochte lekkernij, die goed betaald wordt. De soort van middelmatige grootte heeft fijner en malscher vleesch en is daarom meer in trek.

De jacht op deze dieren door middel van *harpoenen*, zooals vroeger bij de oude Caraïben gebruikelijk was, (LABAT, I bladz. 37.), wordt maar weinig meer in toepassing gebracht.

***

Wat kan er nu van Gouvernementswege tot herleving en opbloei van de Schildpadvangst en -teelt in onze kolonie gedaan worden?

Illusies maak ik mij niet. Van den anderen kant valt het hard, een bedrijf, dat een bron van goede verdiensten voor zeer velen zou kunnen zijn, aan zijn eigen lot en verval over te laten. Behalve het geen ik reeds hier en daar terloops heb opgemerkt, meen ik, dat het minstens aanbeveling verdient, zoo niet noodzakelijk is, na een nauwgezet deskundig onderzoek en gemeenschappelijk overleg der bevoegde autoriteiten er toe over te gaan, op één of elk onzer eilanden b. v. in af te sluiten baaien of inhammen een kunstmatige cultuur van beide soorten schilpad in het leven te roepen. Gelijk in Holland en Duitschland de rivieren telken jare met jonge forellen en andere vischsoorten, die kunstmatig gekweekt zijn, bevolkt worden, zoo zouden ook de wateren rondom onze eilanden van eigen gekweekte jonge schildpadden kunnen voorzien worden. De onderneming heeft zeker haar eigenaardige moeielijkheden, doch men beschouwe dit plan niet als een utopie. Van bevriende zijde werd mij juist dezer dagen *The Pioneer* van Trinidad (nummer 9 van 4 Maart 1905) toegezonden, waaruit mij niet alleen de mogelijkheid bleek van een dergelijk plan, maar waardoor ik zelfs van de uitvoering het beste succès durf overwachten. Onder de rubriek: *West-Indian Fisheries* komt op bladz. 215 het volgende voor, dat een uittreksel is van de: *Annual Reports on the West-Indian Colonies for 1903.*

BAHAMAS.

„ De zeenijverheid omvat ook het
„ vangen van zeeschildpadden, zoo-
„ wel de eetbare als de andere soort.
„ Een belangrijk vraagstuk over het
„ uitbroeien van schildpad-eieren en
„ telen van jonge schildpadden is
„ nu opgelost en te Inagua reeds
„ in uitvoering. Hierover is het vol-
„ gende rapport uitgebracht: „„De
„ „ schildpadindustrie verkeert in een
„ „ bloeienden toestand. De uitmon-
„ „ ding van de kreek is omheind
„ „ en er zijn kweekerijen gemaakt
„ „ van jonge schildpadden. Groote
„ „ hoeveelheden schildpadeieren zijn
„ „ bijeenverzameld en tusschen zand
„ „ in vaten gelegd om te worden
„ „ uitgebroeid. Het broeiproces
„ „ duurt 6 weken. Verscheidene
„ „ honderden jonge schildpadden zijn
„ „ tot nu toe reeds uitgebroed en
„ „ in kweekerijen overgebracht,
„ „ waar zij gedurende ongeveer twee
„ „ weken gevoed worden, tot zij oud
„ „ en sterk genoeg zijn, om hun ei-
„ „ gen voedsel te zoeken." " Er is
„ wel iets ten nadeele gezegd van de-
„ ze teelt in zoover zij in verband
„ staat met de sponsen-industrie.
„ Daarom is er nu een commissie be-
„ noemd, om den tegenwoordigen
„ toestand van de sponsenbedden
„ en de schilpadvisscherij te onder-
„ zoeken en aan het gouverne-
„ ment die maatregelen aan de
„ hand te doen, die mogelijk en
„ noodzakelijk zullen blijken, om den
„ achteruitgang der sponsenbedden
„ te voorkomen en den voorraad
„ schildpadden te behouden."

Men vergete niet, dat dit rapport al over het jaar 1903 loopt.

Aangezien in onze kolonie nergens een sponsenvisscherij bestaat, heeft dit eventueel bezwaar zeker voor hier volstrekt niets te beteekenen. Ik hoop nu spoedig te vernemen, dat hetzij van Gouvernementswege of door particulieren door proeven of iets van dien aard getoond wordt, dat men deze onderneming ernstig wil ter harte nemen. (1)

R. E.

(1) Over den handelsprijs van karét deel ik nog het volgende als aanvulling mede, dat te lezen staat op bladz. 29 van de *Jaaroverzichten betreffende den handel in koloniale producten over 1904* Bijvoegsel van "*de Indische Mercuur*" No. 9 van 1905: Het jaarverslag van de makelaars G. DE VRIES EN ZONEN. Amsterdam, luidt met betrekking tot schildpad (karet): „Goed „sortiment bleef geregeld te plaatsen tot „ 9½ fl a 10½ fl. voor *Macasser;* de aanvoer „was evenwel niet groot en bestond slechts „uit 11 kisten circa 320 KG. waarbij een „klein gedeelte *West-Indische*. Voorraad is „er thans niet."

Nieuwsberichten.

Curaçao

Kerkelijke Berichten.

Hooge gast.—Verleden Zondag passeerde hier als passagier op de *Centro-America* ZDH. Mgr: FIDELE OLIVAS ESCUDERO, aarts-bisschop van Ayacucho en Guamango in Perú. ZDH. deed in den loop van den dag een uitstapje naar het Weeshuis van Santa Rosa en bezocht de verschillende werkplaatsen van die uitstekende ambachtsschool, die reeds aan onze Kolonie zoo menigen bekwamen werkman, ja zelfs menigen kunstenaar gaf.

Dienzelfdendag zette ZDH. zijne reis voort naar het H. Land en Rome.

***

Met de Spaansche boot, die Dinsdag a. s. onze haven bezoekt, worden hier verwacht H.H. D.D. Hoogw. de aarts-bisschop van Cartagena Mgr. P. BRIOSCHI, en de bisschop van Santa Marta Mgr. FRANCISCO SIMON Y RODENAS

***

Met blijdschap werd alhier het telegrafisch bericht ontvangen, dat in de plaats van de betreurde Mère ALOYSIA, algemeene Overste der Congregatie van Rozendaal, verkozen is de Eerw. Mère M. THÉOPHANE, tot dusverre Vicaresse dierzelfde Congregatie. Wij wenschen de Eerw. Soeurs dier Congregatie, welke zich in onze Kolonie zoo verdienstelijk maakt voor het onderwijs, geluk met deze keuze en hopen, dat zij voor het ons zoo dierbare onderwijs de rijkste vruchten mogen geven.

Kabel.

Men deelt ons van bevoegde zijde mede, dat het ditmaal niet de landlijn over Santo Domingo is, welke den dienst weigert, maar de groote Caraïbische kabel. Dat is veel ernstiger. Gisterenmorgen liep de fransche kabelboot *Pouyer Quertier* hier binnen, die het herstellingswerk zal verrichten en voor gisterenavond uit.

Met dat al zijn wij wederom eene week beroofd van telegrammen. En dat juist op het oogenblik, dat de Japansche en Russische vloten, elken dag slaags kunnen geraken! 't Is jammer. Maar hier heeft niemand schuld. De kabelmaatschappij heeft de *Diana* gehuurd en naar Santo Domingo gezonden, om telegrammen te halen.

Belofte maakt schuld.

In dank ontvingen wij van den Heer I. VAN LIER Ez., de brochure, waarvan ZEd. op den bewusten Landbouw-avond sprak.

Terwijl wij den Heer v. LIER danken voor zijn attentie, meenen wij ons te moeten houden aan hetgeen wij in ons vorig nummer over de zaak gezegd hebben en doen wij er verder het zwijgen toe.

Regenval.

GEDURENDE MAART.

	mM.
Fort Amsterdam	30,9
Plantage Knip	14
„ Daniel	32,5
„ Klein Sta. Martha	24
„ Savonet	12,7
„ Veeris	52
„ Noordkant	27
„ Gr. St. Joris	35
Seinpost Oost-Divisie	29,4
Quarantaine Beekenburg	35,5

Onze Financiën.

De opbrengst zijn „dank aan de uiterst voorzichtige raming" in het eerste trimester des jaars weer medegevallen.

Men had *geraamd* te ontvangen:

1°. aan belastingen:	ƒ76,000.
2°. aan inkomsten van onderscheiden aard	ƒ25,610,93
Totaal	ƒ101,610,93

De opbrengst is geweest:

1°. Aan belastingen:	ƒ79,517,07
2°. aan inkomsten van onderscheiden aard	ƒ40,946,56½
Totaal	ƒ120,463,63½

Een meevallertje dus van ƒ28,852,70½

Gouverneur op reis.

Donderdagvoormiddag is de Gouverneur met zijn gezelschap bestaande uit de Heeren: M. C. FAUEL, C. STATIUS MULLER, Mr. J. B. GORSIRA en de adjudant ZIMMERMAN scheep gegaan op de *Kortenaer*, ten einde eene inspectie-reis te gaan doen op de Bovenwindsche eilanden. Wij wenschen den hoogen reizigers eene gelukkige reis en den zuster-eilanden rijke vruchten van het hooge bezoek.

Handel- en Industrie-Mij. „Curaçao," te Amsterdam.

In de alg. verg. werd de balans goedgekeurd en het dividend vastgesteld op 7½ pC. Tot commissaris werd met algemeene stemmen benoemd de heer mr. H. BARGE, oud-gouverneur van Curaçao.

„Eendracht maakt macht."

Welke macht door eendracht gevormd wordt, werd ons verleden Woensdagavond handtastelijk bewezen. Reeds geruimen tijd voor 8 uur waren talrijke bezoekers verzameld voor het oude schoolgebouw, thans behoorend aan de Protestantsche Gemeente alhier. Bij het schot van achten weerklonken de tonen der kapel van H. M. *Kortenaer* en werden de deuren geopend. De zaal was prachtig gedecoreerd en evenals het vorige jaar, maar toch weer geheel anders, verdeeld in verschillende stalletjes, waar voor geld en goede woorden van alles te koop werd aangeboden door welwillende heeren, ja, maar ook en vooral, door de meest schilderachtig gecostumeerde jonge dames, leden van *Eendracht maakt macht*. Wij zagen er friesche boerinnetjes, zwitsersche „kellnerinnen" Noorweegsche, Rumeensche, Atheensche, Cubaansche drachten, alles zoo sierlijk, elegant en kleurrijk, dat men zich op een wereldkermis zou wanen, als niet de beperkte ruimte u herinnerde, dat gij u bevondt in het bekende gebouw. Eens zelfs moesten we (en wij niet alleen) gewaarschuwd worden, om niet met het hoofd te stooten tegen de wieken van een heuschen windmolen in miniatuur en ofschoon het eeuwfeest van *Cervantes* op handen is, hadden wij toch weinig lust, om als *Don Quijote* kennis te maken met een molenwiek. Er heerscht eene prettige, gezellige stemming, telkens verhoogd door de opwekkende tonen der kapel van de *Kortenaer*.

't Was een bonte mengeling van allerlei standen, militairen, marine-officieren, rechters, ambtenaren en particulieren; en uit het gelach, dat dan hier, dan daar opging, meenden

wij te mogen opmaken, dat menige heer der schepping een veer moest laten, en dat de beurs, die hij geopend in de hand had, eene gevoelige aderlating onderging.

Nu, wij wenschen *Eendracht maakt macht*, niets anders toe, dan dat 't goede zaken make en aldus eenigszins de verbazende moeite beloond worde, die zulk een prachtig ensemble moet gekost hebben. Ons compliment bij deze aan de waarn. Presidente ELLA VAN ROMONDT en hare medewerksters!

Eene teleurstelling, vormde de afwezigheid van den Gouverneur der Kolonie. ZEx. had zich laten excuseeren wegens den rouw over zijne onvergetelijke moeder. Te pijnlijker zou voor ZEx. het bezoek aan *deze* fancy-fair geweest zijn, daar een der laatste daden der overleden Vrouwe was geweest, te werken aan voorwerpen, bestemd om in dezen bazaar te worden verkocht en verloot. Zulke motieven moet men respecteeren, ook al miste daardoor deze avond iets van zijnen luister.

Mogen de volgende avonden zich in een even druk bezoek en...... omzet verheugen, dan wordt het doel van „*Eendracht maakt macht*" stellig en spoedig bereikt!

Muziekuitvoering.

Woensdag a. s. (17 Mei) om 7½ uur muziekuitvoering in het Wilhelmina-park door de kapel van het garnizoen.

Officieele berichten.

Bij proclamatie van den Gouverneur Jhr. J. O. DE JONG VAN BEEK EN DONK is de Ondervoorzitter van den Raad van Bestuur, Mr. TH. I. A. NUIJENS, tijdens de afwezigheid van ZExc. belast met het Bestuur der Kolonie.

***

Door den Waarn. Post. Directeur wordt ter kennis van het algemeen gebracht, dat het gebouw op den Berg, Overzijde, waarin gedurende de avonden van 10, 13, 15 en 16 Mei a. s. een liefdadigheidsbazaar zal worden gehouden, gedurende die avonden als Hulppostkantoor is aangewezen.

Een hulppostkantoor dus waarheen men ook postwissels kan zenden om het liefdadig doel te steunen of lootjes voor de tombola te koopen.

Nieuwe vuurtoren te Guanta.

De Gouverneur maakt bekend, dat van den Ned. zaakgelastigde te Caracas mededeeling is ontvangen, dat aan den ingang van de haven van Guanta een vuurtoren is opgericht en sinds 6 April in werking gesteld, op de plaats bekend onder den naam van "*Isla Tomblanche*." Zijne juiste geografische ligging is:

Noorderbreedte: 10°. 15′. 30″.
Westerlengte: 64°. 36′. 39″.

Meridiaan van Greenwich. Genoemde vuurtoren ligt op één kilometer afstand van het havenhoofd, zijne hoogte is 16 Meter boven de oppervlakte der zee en het licht is wit en vast, te zien tot op 6 mijlen van af alle punten aan den horizon.

Britsche Consul.

Gedurende de afwezigheid van den Britschen Consul, JACOB JESURUN, zal als zoodanig optreden de Heer DAVID JESURUN, te beginnen met 12 Mei.

Columbiaansch Consulaat.

De Vice-Consul van Colombia deelt aan belanghebbenden mede, dat overeenkomstig ontvangen instructies, geen schepen van minder dan 50 tonnen naar Colombia mogen uitgeklaard worden.

Nederland.

Nederland heeft wederom een Minister van Buitenlandsche Zaken Door het aftreden van Jhr. MELVILL van Lijnden (een aftreden, waarover in de Liberale pers zooveel te doen is geweest) was die post onbezet en werd ad. interim waargenomen door den Minister van Marine, ELLIS. Nu echter komt het bericht, dat tot Minister van Buitenlandsche Zaken benoemd is. Jhr. Mr. W. M. VAN WEEDE van Berecamp onze buitengewone gezant en gevolmachtigd Minister te Weenen.

Advertentien.

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.